

Danmarks Ud- og Indførsel af Landbrugsprodukter i Aaret fra 1ste Oktober 1878 til 30 September 1879, sammenlignet med de 14 foregaaende Aar.

Af cand. phil. S. A. Bergsøe.

Saa vel den direkte Værdiberegning som Omsætningslisterne, kvartalsvis udarbejdede af det statistiske Bureau, sætte os nogenlunde istand til at kunne bedømme Høsten der hjembragtes 1878. Vi opstille følgende Oversigt over den samlede Overskudsudførsel af Korn i de fjorten Aar fra 1864 til 1877, og notere dernæst Overskudsudførselen for Høsten 1878 med Tdr. 2,644,500. Dette Tal overskrides kun af Aarene 1864, 66, 69 og 71. Aaret 1878 har saaledes været et ualmindelig godt Aar med Hensyn Høsten hjembragt 1864 3,700,000 Tdr. til Kornudførselens — — 1865 1,980,600 — Størrelse. — — 1866 3,050,300 — Bygget, Dan- — — 1867 2,305,000 — marks vigtigste Korn- — — 1868 1,718,000 — sort for Udførselen — — 1869 3,445,600 — opviser*) c. 1,400,000 — — 1870 2,590,000 — Tdr. og udgjør alt- — — 1871 3,692,000 — saa mere end Halv- — — 1872 2,610,000 — delen af hele Udfør- — — 1873 1,846,000 — selen. Sammenlignet — — 1874 1,672,000 — med Gjennemsnittet — — 1875 2,430,000 — for de 14 sidste Aar, — — 1876 368,000 — Tdr. 1,100,000, er — — 1877 983,600 — der altsaa god Frem- — — 1878 2,644,500 —

*) Vi henvise til omstaaende udarbejdede Lister.

gang; sammenholdt med de 3 nærmeste Aar, er den 3 Gange saa stor som Udførelsen i Høstaaret 1876 og omtrent dobbelt saa stor som 1877. Mærkelig ens er vor Overtaksudførel af Byg i formalet Tilstand, vel nærmest som Byggryn. For de sidste 14 Aar har Gjennemsnittet været c. 6,800,000 Pbd., for 1876, 6,700,000 Pbd., for 1877 og 1878 aldeles lignende Tal. Forholdsvis har det formalede Byg ikke spillet nogen Rolle, og er derfor udeladt i ovenstaaende Sammenligning. Tages formalet Byg med, er Danmarks Bygudførel for 1878, 1,474,653 Tdr. eller paa det nærmeste $1\frac{1}{2}$ Million.

Havreudførelsen har ligeledes været betydelig, c. 700,000 Tdr., medens Gjennemsnittet for 14 Aar kun naaer 450,000 Tdr. aarlig. Sammenlignet med de to foregaaende Aar, viser den sig 800,000 Tdr. større end for 1876 og c. 10 Gange større end for 1877. Medens vi som ovenfor berørt, have en ret betydelig og mærkelig konstant Udførsel af formalet Byg, indføre vi formalet Havre i smaa og stærkt varierende Mængder; i 1876 saaledes 250 Tdr. i 1877 c. 1200 Tdr. Indførelsen af Boghvedegryn er ligesaa konstant som Byggrynenes, men meget ubetydeligere, c. 15,000 Tdr. Det synes, som om vore Møller ikke lægge sig efter Formalingen af disse Kornsorter.

Indførelsen af Mais er vigtig; der indføres c. 100,000 Tdr. mindre aarlig.

Hveden udføre vi hovedsagelig som Hvedemel. I denne Form har Udførselen været mindre end for 1876 og 1877: c. 88 Mill. Pbd. i Aar, imod 116 Mill. Pbd. og $103\frac{1}{2}$ Mill. Pbd. Derimod have vi udført c. 33,000 Tdr. uformalet Hvede, saa Udførselen naaer op til Gjennemsnittet for de sidste 14 Aar, c. 250,000.

For Rug stiller Forholdet sig anderledes. Vi have ingen Overtaksudførel af Rug, men indføre fra Udlandet. Medens vi i 1876 og 77 indførte henholdsvis c. 500,000 Tdr. og c. 430,000 Tdr., have vi i Aar kun indført 90,000 Tdr. Udførselen af Rugmel stiller sig mærkelig ens for alle 3 Aar,

omkring 20 Mill. Pd. Ved nødvendig Reduktion komme vi til det Resultat, at vi have udført c. 110,000 Tdr. Rug, der paa det Nærmeste svarer til vor Gjennemsnitsudførsel for de 14 sidste Aar. Vi kunne saaledes i Almindelighed sige, at vor Vintersædsudførsel i Aar er lig Gjennemsnittet af Aarene 1864—77, medens Udførselen af Vaarsæd er c. 600,000 Tdr. større.

Statistikerer og Landmanden se imidlertid forskjelligt paa disse Tal. For den første er al Produktion, der tilhyneladende beriger Landet, der bringer Landets Nationalformue op, lige god; Landmanden kan ikke væрге sig for den Tanke, at der i Kornet, der bringes bort, udføres en Del af Jordens Frugtbarhed, en Del af Evnen til at blive ved at give; han veed, hvad det vil sige, at sælge Kornet bort fra Gaarden, og tænker meget rigtigt, at som det gaaer i det Smaa, saa gaaer det ogsaa i det Store.

Om man end ikke er saa radikal som den Landmand, der for Alvor — uden at han dog forøvrigt selv gjorde det — paastod, at man skulde først fodre alt det Korn op, som Kreaturerne kunde æde, og saa grutte Resten og sprede det over Marken, forat Jorden kunde saa hvad der tilkom den, kunde det dog være ønskeligt at notere bedre Tal under Rubrikerne Husdyr og disses Produkter, for at være sikker paa, at meget var gaaet fremad der, ad Landbrugets solide Vej; man kunde ønske at se megen kunstig Gjødning, mange Oliefager indførte, for at have Fornemmelsen af, at man havde Raad til at gjemme lidt hen i Jorden, der nok skulde komme igjen med gode Renter; dog, her synes det, at 1878 endnu glipper, endnu ligesom mindes de daarlige forudgangne Aar.

Vor Osteproduktion, som aarlig lader os her i Danmark forbruge omtrent 1 Million Pd. fremmed Ost, maa helst lades uomtalt, hvormeget dette Faktum end maa forbause alle; derimod ville vi vende os til Smørproduktionen, som dog i vort moderne Landbrug er Centret, hvorom det Hele drejer sig. Idet man henviser til høstaaende

Liste, vil man se, at Smørudbøttet for 1878 er ringere end for de 6 foregaaende Aar. Vi maa helt op til 1871 forat undgaa at se større Tal. Vi have kun c. 12,000 Tdr. mere i Aar end Gjennemsnitsudbøttet har været for de

Overskudsudførsel af Smør.	
Høstaaret 1870—71 c.	40,000 Tdr.
— 1871—72 -	69,700 —
— 1872—73 -	87,000 —
— 1873—74 -	117,750 —
— 1874—75 -	110,900 —
— 1875—76 -	111,650 —
— 1876—77 -	91,200 —
— 1877—78 -	85,000 —
— 1878—79 -	80,365 —

sidste 14 Aar. Dette Resultat er ingenlunde glædeligt, og bliver det endnu mindre ved de vigende Priser, der endog notere Kr. 102 pr. 100 Pd. som Gjennemsnitspris for Kalendareraaret 1879. Disse maa nu rigtignok nødig gaa endnu længere ned; det har kostet store Kraftanstrengelser paa alle Punkter, at faa vort Meierivæsen frem til det nuværende Standpunkt. Endstjøndt Smørudstillingerne endnu vise forbausende mange Fejl, hvoraf man vel nok tør slutte sig lidt til, hvorledes det seer ud de Steder, hvor man ikke ønsker at faa sit Smør kritiseret ved en Udstilling, er der dog en Fremgang i Kvaliteten; skulle Priserne gaa meget lavere, ville mange undlade de Anstrengelser og Bekostninger, som der ere forbundne med at naa op til rigtig fine Varer, og da det navnlig er disse, der spille Rolle ved Exporten, er det sandsynligt, at den vil formindstes.

Man kunde nu tro, at vor Udførsel af Heste, Kreaturer, Faar og Svin var forøget i betydelig Grad, men dette er aldeles ikke Tilfældet. Vi have udført 63,000 Stk. Hornkvæg imod 91,000 og 73,000 i 1876 og 77; c. 9,700 Heste imod 5,200 og 10,800 i samme Aar, medens Gjennemsnittet for de 14 sidste Aar er c. 7,000; c. 43,000 Faar imod 40,000 og 41,000 og 193,200 Svin imod 200,300 og 181,700.

Flæsk gaaer, ligesom Smørret, tilbage: 1876 $7\frac{1}{2}$ Mill. Pbd., 1877 5,200,000, 1878 4,073,400 med et 14 Aars

Gjennemsnit af c. 9 Millioner Pbd.; hvad dog modificeres ved den større Udførsel af levende Flæsk. Kjøb udføre vi ikke mere; Aaret udviser indført 300,000 Pbd., medens vi ifjor udførte c. 400,000 Pbd. og Gjennemsnittet er c. $1\frac{1}{2}$ Mill. Pbd. udført. Uld viser tilbagegaaende Bevægelse; 1876 2,400,000 Pbd., 1877 2,000,000 Pbd., 1878 1,600,000 Pbd. Mærkeligt nok er Tilbagegangen konstant 400,000 Pbd.

Indførselen af Kraftfoder og Gjødnin'g er betydelig forringet.

	Oliefager	Klib	Gjødnin'g
1876	36,400,000 Pbd.	70,400,000 Pbd.	42,000,000 Pbd.
1877	15,200,000 —	28,500,000 —	28,000,000 —
1878	12,500,000 —	11,000,000 —	19,000,000 —

Gaaer man altsaa ud fra den herhjemme almindelig docerede Sætning, at man gennem sin Besætning skal staffe sig selv en Indtægt og Jorden den fornødne Erstatning for hvad man fratog den, er det umuligt at være tilfreds med 1878, i ethvert Tilfælde ikke saa tilfreds som den, der bedømmer Aaret ensidig efter det Tal, der noteres for Overfludet af Kornudførselen. Det synes, som om man mange Steder er lidt træet. Der har været ødslet umaadelig hos os i Landbruget; paa næsten alle Kanter har der været arbejdet for dyrt. Man hørte idelig og idelig om, hvordan det skulde være, man indsaa det rationelle Landbrugs Fortrin, men man fodrede ogsaa undertiden Besætninger, som ikke betalte det Tilstrækkelige igjen; man købte dyre, kunstige Gjødningsarter og kontrollerede lige saa lidt deres sande Værdi hos Kjøbmanden som for den Jord, hvortil man nok „troede“, at de vilde passe; man udtørrede, købte Maskiner, fik omtageret og gjort Laan i den vistnok udmærkede og i og for sig roesværdige Hensigt, at sætte det Hele istand efter Nutidens Fordringer, og da saa de daarlige Aar kom, havde man, trods alle Kraftanstrengelser, som det mest sikre, store Udbetalinger i Terminerne og høje Folkelønninger. Der synes saaledes at være al Anledning til at indskrænke sig med Forstand og regne det Hele meget nøje

ud. 1878 og 1879 vare jo gode Kornaar, og det aplede Korn maa jo dog, trods de lavere Priser, sætte Penge imellem Folk og bringe Tiden noget op. Om end vor Betragtning af Udførselsforholdene, sammenholdte med hvad vi ellers have haft Lejlighed til at erfare fra Forbindelser med Landmænd, tyde paa nogen Træthed, vil fornuftig og vedholdende Anstrængelser paa den ene Side og større Forsigtighed med „at være med Tiden“ paa den anden Side nok bringe over Vanstkelighederne.

Udførselen

fra 1ste Oktbr. 1878 til 30te Septbr. 1879.

Produkternes Navne.	1ste Oktbr. til 31te Decbr. 1878.	1ste Jan. til 31te Marts 1879.	1ste April til 30te Juni 1879.	1ste Juli til 30te Septbr. 1879.	Året 1ste Oktbr. 1878 til 30te Sept. 1879.
Korn og Frø og disses Produkter:					
Hvede..... i Tdr.	154,393	37,094	41,553	31,108	264,148
Rug..... —	92,018	58,191	73,234	32,460	255,903
Byg..... —	738,963	355,630	289,060	92,059	1,475,712
Havre..... —	123,203	91,235	357,700	164,836	736,974
Bølgfød..... —	2,820	704	4,703	857	9,084
Boghvede..... —	1,277	613	486	41	2,417
Malt..... —	924	516	903	1,837	4,180
Majs..... —	7,514	3,516	3,759	4,496	19,285
Hvedemel..... i Å	28,389,719	7,615,783	25,844,865	28,505,371	90,355,738
Rugmel..... —	7,064,766	1,266,668	5,621,277	6,964,515	20,917,226
Bygmel og Gryn —	1,200,517	735,632	2,984,521	1,773,681	6,694,351
Havregryn..... —	1,871	17,340	46,576	9,892	75,679
Formalede Vrter —	"	13,400	"	"	13,400
Boghvedegryn... —	387	3,476	9,091	2,823	16,177
Formalet Malt... —	"	800	"	"	400
— Majs..... —	23,061	20	8,502	12,782	44,365
Tilf. uformalet Korn i Tdr.	1,121,112	547,499	771,398	327,694	2,767,703
— formalet —	183,402	48,266	172,574	186,345	590,587
Knaps og Oliefrø i Tdr.	525	334	964	110	1,933
Kløverfrø..... i Å	61,992	144,712	351,867	32,530	591,101
Græsfrø..... —	51,870	61,134	450,518	39,434	602,956
Klid..... —	1,813,587	382,591	965,225	1,636,101	4,797,504
Oliefager..... —	885,433	1,014,117	2,079,377	2,007,613	5,986,540
husdyr og disses Produkter:					
Heste..... Stkr.	1,032	5,363	3,789	2,024	12,208
Hornkvæg..... —	13,122	13,270	45,565	14,672	86,629
Kalve..... —	396	835	1,817	1,727	4,775
Faar og Geder.. —	24,207	862	7,065	28,352	60,486
Svin..... —	41,405	32,130	58,898	68,892	201,325
Grise..... —	363	167	4,107	993	5,630
Flåsk..... i Å	2,581,902	1,273,164	2,896,110	2,812,895	9,564,071
Kjød..... —	991,811	323,530	405,053	408,688	2,129,082
Æg..... i Sn.	111,953	153,151	646,269	329,145	1,240,518
Smør..... i Tdr.	18,831	21,304	27,149	32,813	100,097
Dø..... i Å	21,410	5,406	11,655	7,436	45,907
Uld..... —	1,003,826	407,952	738,352	1,219,772	3,369,902
Ben..... —	699,387	438,288	654,370	736,290	2,528,335
Kunstlig Gjødning —	314,412	778,777	3,100,891	7,853,665	12,047,745
Naturlig dito —	38,000	"	20,700	12,090	70,790

Jndførelsen

fra 1ste Oktbr. 1878 til 30te Septbr. 1879.

Produkternes Navne.	1ste Oktbr. til 31te Decbr. 1878.	1ste Jan. til 31te Marts 1879.	1ste April til 30te Juni 1879.	1ste Juli til 30te Septbr. 1879.	Året 1ste Oktbr. 1878 til 30te Sept. 1879.
Korn og Frø og disses Produkter:					
Hvede i Tdr.	81,898	18,838	57,706	72,773	231,215
Rug —	39,857	33,989	105,737	166,483	346,066
Bvg —	9,612	5,941	11,534	6,985	34,072
Havre —	5,484	11,029	15,433	4,892	36,838
Bælgfød —	1,762	4,081	3,016	659	9,518
Boghvede —	1,907	752	860	733	4,252
Malt —	90	62	6,459	346	6,957
Majs —	14,370	39,687	126,642	146,956	327,655
Hvedemel i Å	1,576,116	107,629	549,632	354,720	2,588,097
Rugmel —	532,952	2,362	4,190	4,476	543,980
Bvgmel og Gryn —	17,341	4,325	50,749	19,254	91,669
Havregryn —	59,329	41,111	103,719	54,518	258,677
Boghvedegryn —	661,762	374,556	1,231,286	692,550	2,960,154
Formalet Malt —	150	50	100	100	400
— Majs —	"	1,631	8,025	239	9,895
Tilf. uformalet Korn i Tdr.	154,980	114,379	327,387	399,827	996,573
— formalet —	14,238	2,658	9,739	5,629	32,264
Kaps & Oliefrø —	61,329	3,508	6,288	31,039	102,164
Kløverfrø i Å	585,519	2,718,540	376,980	232,326	3,913,365
Græsfrø —	334,058	2,560,698	1,357,558	98,771	4,351,085
Klid —	4,537,985	3,089,576	4,587,620	3,853,314	16,068,495
Oliefager —	8,876,387	2,858,628	1,370,950	5,396,483	18,502,448
Husdyr og disses Produkter:					
Heste Stkr.	368	574	883	709	2,534
Hornkvæg —	7,366	3,169	8,115	5,157	23,807
Kalve —	57	34	116	301	508
Faar og Geder —	1,213	122	2,871	13,332	17,538
Svin —	2,571	916	2,302	2,341	8,130
Grise —	104	22	523	215	864
Flæsk i Å	321,714	2,168,293	1,779,324	1,221,348	5,490,679
Rjød —	1,385,192	274,658	390,685	389,402	2,439,937
Æg i Sn.	31,958	20,284	6,137	12,163	70,542
Smør i Tdr.	4,249	3,105	6,790	5,598	19,742
Ost i Å	413,027	141,637	282,235	301,222	1,138,121
Uld —	514,747	100,869	227,266	850,375	1,693,257
Ben —	10,827	11,483	25,882	16,979	65,171
Kunstigt Gjødnng —	6,130,291	1,745,413	5,462,709	5,434,480	18,772,893
Naturlig bito —	3,953,104	27,300	2,175,588	6,253,268	12,409,260

Landbrugsåaret 1878—79 sammenlignet med Gjennemsnittet af de foregaaende 14 Aar.

Produkternes Navne.	Udførsel		Indførsel	
	fra 1ste	fra 1ste	fra 1ste	fra 1ste
	Okt. 1878 til 30te Sept. 1879.	Okt. 1864 til 30te Sept. 1878.	Okt. 1877 til 30te Sept. 1879.	Okt. 1864 til 30te Sept. 1878.
Korn og Frø og disses Produkter:				
Hvede i Tdr.	264,148	382,527	231,215	125,648
Rug —	255,903	372,884	346,066	250,255
Bug —	1,475,712	1,142,225	34,072	34,165
Havre —	736,974	493,247	36,838	42,540
Bælgfrø —	9,084	31,612	9,518	13,029
Boghvede —	2,417	28,780	4,252	6,380
Malt —	4,180	5,400	6,957	2,070
Majs —	19,285		327,655	
Hvedemel i \bar{A}	90,355,738	53,432,878	2,588,097	675,958
Rugmel —	20,917,226	15,848,385	543,980	339,679
Bugmel og Grøn —	6,694,351	6,911,935	91,869	141,216
Havregryn —	75,679	29,751	258,677	162,693
Formalede Ørter —	13,400			
Boghvedegryn —	16,177	87,366	2,960,154	1,176,010
Formalet Malt —	400	5,895	400	2,462
— Majs —	44,365		9,895	
Tilf. uformalet Korn i Tdr.	2,767,703	2,227,691	996,573	562,413
— formalet — —	590,587	381,632	32,264	10,051
Raps & Oliefrø i Tdr.	1,933	37,614	102,164	92,968
Kløverfrø i \bar{A}	591,101		3,913,365	
Græsfrø —	602,956		4,351,085	
Klid —	4,797,504		16,068,495	
Oliefager —	5,986,540	5,689,326	18,502,448	14,060,305
Husdyr og disses Produkter:				
Heste Stkr.	12,208	9,613	2,534	2,515
Hornkvæg —	86,629	66,139	23,807	13,198
Kalve —	4,775	2,863	508	274
Faar og Geder —	60,486	32,944	17,538	11,400
Svin —	201,325	100,022	8,130	7,059
Grise —	5,630	9,086	864	3,972
Klæff i \bar{A}	9,564,071	10,256,365	5,490,679	1,054,679
Kjød —	2,129,082	2,436,123	2,439,937	1,164,305
Æg i Sn.	1,240,518		70,542	
Smør i Tdr.	100,097	81,640	19,742	13,526
Øst i \bar{A}	45,907	77,288	1,138,121	1,126,953
Uld —	3,369,902	3,408,109	1,693,257	1,171,774
Ben —	2,528,335	4,433,336	65,171	333,828
Kunstig Gjødning —	12,047,745		18,772,893	
Naturlig dito —	70,790		12,409,260	

Overfluds-Udførsel,
o: Udførsel ÷ Indførsel.

Produkternes Navne.	1ste Oktober 1878 til 30te Septb. 1879.	Gjennemsnit af de forrige 14 Aar.
Korn og Fro og disses Produkter:		
Hvede..... i Tdr.	32,933	256,880
Rug..... —	÷ 90,163	117,884
Byg..... —	1,441,640	1,108,059
Havre..... —	700,136	450,668
Bølgfæd..... —	÷ 434	18,582
Boghvede..... —	÷ 1,835	22,401
Malt..... —	÷ 2,777	2,055
Majs..... —	÷ 308,370	
Hvedemel..... i \bar{u}	87,767,641	52,756,919
Rugmel..... —	20,373,246	15,508,706
Bygmel og Grøn..... —	6,602,682	6,770,719
Havregryn..... —	÷ 182,998	÷ 133,013
Formalede Vrter..... —	13,400	
Boghvedegryn..... —	÷ 2,943,977	÷ 885,356
Formalet Majs..... —	34,470	
Lils. uformalet Korn i Tdr.	1,771,130	1,882,756
— formalet..... —	558,323	371,580
Raps & Oliefrø..... —	÷ 100,231	÷ 51,797
Risøverfrø..... i \bar{u}	÷ 3,322,264	
Græsefrø..... —	÷ 3,748,129	
Klib..... —	÷ 11,270,991	
Olietager..... —	÷ 12,515,908	÷ 8,363,831
Husdyr og disses Produkter.		
Heste..... Stkr.	9,674	7,034
Hornkvæg..... —	62,822	52,841
Kalve..... —	4,267	2,510
Kaar og Geder..... —	42,948	20,965
Svin..... —	193,195	92,963
Grise..... —	4,766	5,101
Flæsk..... i \bar{u}	4,073,392	9,201,685
Risø..... —	÷ 310,855	1,331,831
Æg..... i Sn.	1,169,976	
Smør..... i Tdr.	80,355	68,041
Øl..... i \bar{u}	÷ 1,092,214	÷ 1,049,879
Uld..... —	1,676,645	2,236,335
Ben..... —	2,463,164	4,099,507
Kunstig Gjødning..... —	÷ 6,725,148	
Naturlig dito..... —	÷ 12,338,470	